

PSİKOSOMATİK SORUŞTURMA

Yedi Klinik Gözlem

PIERRE MARTY, MICHEL de M'UZAN, CHRISTIAN DAVID

Türkçesi: Perge Akgün, Esra İlem, A. Elif Yavuz Sever

Michel de M'Uzan ve Christian David'in
Psikosomatik Araştırmaya Eleştirel Hazırlık
Çalışması ile zenginleştirilmiş basım

Bağlam Yayınları 441
Düş/Düşün Dizisi 53
ISBN: 978-605-9911-35-1
Düş/Düşün Dizisi Editörü: Ayça Gürdal Küey

Psikosomatik Soruşturma
Yedi Klinik Gözlem
Pierre Marty, Michel De M'uzan, Christian David
Özğün Adı: L'investigation psychosomatique
Sept observations cliniques

Türkçesi: Perge Akgün, Esra İlem, A. Elif Yavuz Sever

© Bağlam Yayıncılık
© Presses Universitaires de France

Birinci Basım: Kasım 2017
Kapak Resmi: Cem Cemal İşyapar
Baskı: Avcı Ofset
Davutpaşa Cad. İpek İş Merkezi No: 6/13
Davutpaşa - Topkapı/İstanbul

Yayınevi Sertifika Numarası: 11081
Matbaa Sertifika Numarası: 12001

BAĞLAM YAYINCILIK Hobyar Mah. Narlıbahçe Sok. No: 9/3 Cağaloğlu/İstanbul
Tel: (0212) 513 59 68 / 244 41 60 Tel-Faks: (0212) 243 17 27
Web: www.baglam.com e-mail: baglam@baglam.com

Simone Marty'nin anısına

“İnsanların görmeyi öğrendiklerini Tıp alanında asla görmemeleri nereden geliyordu? Ve birden muhtemelen insanlık kadar eski olan yeni şeyler -yeni hastalıklı durumlar- fark etmek çok coşku vericiydi...”

S. Freud, Charcot'nun anısına.

İÇİNDEKİLER

Türkçe Basıma Önsöz /Tevfika İkiz	11
Yeni Basıma Kısa Önsöz.....	13
Psikosomatik Araştırmaya Eleştirel Hazırlık Çalışması	15

PSİKOSOMATİK SORUŞTURMA

Önsöz	41
Giriş	43
Gözlem 1. Bayan Adèle G.	67
Yorum	85
Gözlem 2 Bayan Gisèle W.....	91
Yorum	112
Gözlem 3 Eugène E.	121
Yorum	151
Gözlem 4 Bayan Lucie H.....	161
Yorum	192
Gözlem 5 Bay Gilbert C.	201
Yorum	234
Gözlem 6 Bayan Juliette F.	245
Yorum	272
Gözlem 7 Bay Robert B.	283
Yorum	313
Sonuç.....	321

TÜRKÇE BASIMA ÖNSÖZ

1950'li yılların sonunda psikanalitik kuramın içerisinde doğan psikosomatik akım sonraki yıllarda giderek yaygınlaşmıştır. Özellikle Pierre Marty, Michel de M'Uzan, Christian David ve Michel Fain'in çalışmaları, ortak bazı yeni kavramları ve paylaştıkları düşünceleri içermektedir. Daha sonrasında günümüze kadar gelen farklılaşmalar kuramın zenginleşmesine katkıda bulunmuş ve şimdilerde dünyanın birçok bölgesinde okullaşarak etkin şekilde devam etmektedir.

Elinizdeki kitap bir doğum kağıdı olarak nitelendirilmekte ve asıl önemlisi her hastada kral yolunun rüya olmadığını, çağrışımların serbest ve çatışma içeren dinamiklere sahip olmadığını ve ruhsal süreçlerin söylemi bir anlamda nasıl yetersizleştirildiğini detaylı hasta gözlemleriyle göstermektedir. 1963 yılında yayınlanmasının üzerinden 54 yıl geçtikten sonra bile güncelliğini koruyan bu gözlemler bir yandan tarihsel olarak bir araştırma alanının nasıl özgünleştiğini göstermekte- temel depresyon, işlemsel hayat, ilerleyici düzensizleşme gibi birçok yeni kuram bu gözlemlerden doğmuştur- diğer yandan da günümüzde aktif olarak bu tip hastaların zihinsel işleyişlerinin nasıl çalıştığına tanıklık etmektedir.

Hastalarının çoğunun bu gözlemler sırasında yoğun narsistik hassasiyetlere sahip olup, libidinal kaynaklarının eksik, somatizasyon risklerinin yüksek olduğunu fark eden Marty kitabın içerisinde "borderline psikosomatik" kelimesini Eugène vakasında kullanmaktadır. O dönemdeki bu yeni klinik durum "nesneye mesafeli duruş" (Maurice Bouvet'nin deyişi ile) analist hasta arasındaki ilişki üzerinde çalışmayı gerektiren yeni tipte yaklaşım arayışına götürmüştür.

İlk olarak hedef hastaların ruhsal işleyişlerinin nasıl olduğunu ortaya çıkarmaktı, sonrasındaki çalışma ile somatik has-

talıklarla kendisini gösteren hastaların ruhsal işleyişlerinin psikosomatik ekonomideki yerlerini belirlemek olmuştur. Bu iki zamanlı metapsikoloji üzerine oturan yeni metodun klinik bir alete ihtiyacı vardı, işte yapının temelini de elinizdeki Psikosomatik Soruşturma kitabı oluşturdu.

Haftalık olarak yapılan toplantılarda temel kavramların neler olduğunu, psikanalistin aktif tavrını, kitabın isminden de anlaşılacağı üzere klasik yaklaşımdan farkını gözlemlemekteyiz. ˆrnek olarak kalp krizi geçirme endişesi taşıyan bir hastanın soruşturmasındaki temkinlilik Pierre Marty'nin sonrasında "terapistin annesel işlevi" ile ilgili açıklamalarına, daha doğrusu uyarılarına neden olmuştur. Bu nedenle kurucuları tarafından bu tip hastalarla yüz yüze çalışma ˆnerileri uzun zaman dikkate alınmış ancak zamanımızda psikosomatisyenlerin oluşacak ağır ˆlmcl hastalık endişelerini daha az taşımaları nedeniyle divan çalışmasına "temkinli şekilde" gidilebilmektedir. Psikanalistlerin psikosomatisyen olmak için yaptıkları süpervizyon çalışmalarında günümüzde IPSO (Paris Psikosomatik Enstitüsü) 'da hl yüz yüze seanslar istenmesini gösterebiliriz.

Bu kitap İstanbul Psikanaliz Derneği yelerinden  meslektaşımız tarafından ˆzenle çevrildi. Bu konuda 2012 yılında çevrilen ilk kitap yine Pierre Marty'nin *Zihinselleştirme ve Psikosomatik* kitabıdır. Psikanalizin içerisinde sürekli gelişerek kendine yer açan bu alanın temel nitelikteki iki kitabı bir anlamda ülkemizdeki çalışmaların yaygınlaşmasına katkıda bulunacaktır. Dili basit görünmesine rağmen kuramın ilk oluştuğu, kavramların yeni takdim edildiği zamanlar olduğu için ˆzellikle Pierre Marty'i anlamak, tekniğini ve çalışmalarındaki incelikleri fark etmek ve okuyucuya yansıtmaq açısından g ama değerli bir çabanın da ürünüdür.

Tevfika İKİZ
Eylül 2017

YENİ BASIMA KISA ÖNSÖZ

En azından yirmi yıldır süregiden bir boşluğu doldurmak amacıyla Psikosomatik soruşturma'nın yeni basımını yapmak bize ve editöre bir gereklilik olarak görünmektedir. Gerçekten de 1958 ile 1962 arasında hazırlanıp 1963'te yayınlanmış olan yapıta sürekli bir talep olmuştur, bu talebi karşılama gerekliliği Pierre Marty'nin ölümü ile bugün daha da kuvvetlenmiştir. Bu yeni baskı onun onuruna gerçekleştirilen çok sayıda etkinlik içinde düşünülmelidir. Onu kaybetmek bizde sıkı bir birlik içinde tamamlanmış bir çalışmanın anısını canlandırmıştır. O zaman kitabın önsözünde özellikle klinik malzemenin toplanma koşullarından söz etmiştik. Bugün, gözlemleri seçtiğimiz, yorumladığımız ve üzerlerine düşündüğümüz çalışma seanslarından söz etmeyi arzuluyoruz. Neredeyse her pazar sabahı üçümüz Pierre Marty'nin evinde toplanıyorduk, büyük bir doğallık ve tutkulu bir ilgiyle konuşuyorduk. Görüş alış verişlerimiz en somut ayrıntılara olduğu kadar en keskin metapsikolojik sorulara değinebiliyorduk. Uzakta kalmış olmakla birlikte zihnimizde çok canlı bu anlardan özellikle güçlü bir hatıra kaldı bize.

Bu yapıtı yeniden ulaştırılabilir kılacak, bir psikanalistler topluluğu içinde doğmuş olan özel bir araştırma hareketinin başlangıç dönemini aydınlatacaktır. Bu belgenin taşıdığı tarihsel değer, gerek duyulursa, tek başına bu yeni baskıyı haklı çıkarmaya yeterlidir. Bununla birlikte üzerinden geçen zaman nedeniyle o zaman elde edilen sonuçların ve öne sürülen düşüncelerin en azından kısmen güncelliklerini kaybetmiş olabilecekleri düşünülebilir. Aslında, geliştirilen görüşme tekniğinin, ilkeleri düzeyinde, temel olarak değişmeden kaldığı ortaya çıkmıştır. Dahası, psikosomatik hastalık sınırlarını fazlasıyla aşan düşüncelerin derinleştirilmesine olanak tanımıştır. Böylece yıllar içinde önsözde öne sürülen "somatiği analiz öznelininin yaşamına hükmedenlerle aynı dinamik ve enerji bilimi bünyesinde düşünmek mümkündür" düşüncesi doğrulanmış bulunuyor. Psikosomatik alanındaki araştırmayı temel olarak psikanaliz yönlendirmekle birlikte, buna karşılık psikosomatik de bizim gözümüzde ve pek çoğumuz için nevrotik

hastalara klinik yaklaşımı zenginleştirmiş, hatta değiştirmiştir; bunu da özellikle, son dönem Freud'un ısrarlarına rağmen bütün bir düşünce akımının saldırısına uğramış olan ekonomik bakış açısının önemini vurgulayarak yapmıştır. Histeri Üzerine Çalışmalar'dan Psikanalizin Özeti'ne, psiko-somatik bağın gitgide daha vurgulandığı bir evrim görülür. Histerik konversiyonla ilgili ilk ifadelerden "biyolojinin kayası"na gelene kadar net bir kayma olmuş, ve bu yapının da önemli bir parçası olduğu çalışmalarla ortaya konan yeni psikosomatik anlayış, bunu sadakatle sürdürmüştür. Bu mantık pek çok analistin aklına yatmış ve "Paris psikosomatik okulu"nun kurulması ile de açıkça ortaya konulmuştur. Nihayet, yıllar içinden geriye baktığımızda, psikopatolojik popülasyonların ve daha geniş olarak toplumlarımızda zihniyetlerin geçirdiğı evrim ilk işbirliğimiz zamanında hissedilenleri doğrulamaya katkıda bulunmuştur.

Bu yeni basımda iki kişi olarak eşzamanlı olarak kaleme aldığımız "Psikosomatik araştırmaya eleştirel hazırlık çalışması" metnini eklemek bize anlamlı göründü. Bu metin epistemolojik ve kuramsal bir gerekliliğe yanıt vermektedir. Bu metin tam da ilk gözlemlerle -ki bazıları Psikosomatik soruşturma'da yer alır- aynı dönemde, 1960 yılında, Revue française de psychanalyse'de yayınlanmış olup, klasik psikanalitik bakışla, kendine özgü bir kliniğin bize dayattıklarını karşı karşıya koymaktan gelen kurgusal bir endişeyi yansıtmaktadır. Nasıl Freud ve takipçileri 'analitik bir alan' inşa ettilerse, biz de öncekilerle bağlantılı olarak giderek yeni bir psikosomatik alanın ortaya çıktığını hissetmiştik.

Michel De M'UZAN ve Christian DAVID
Eylül 1993